

Saksframlegg

NOU 2006:7 "DET LOKALE FOLKESTYRET I ENDRING?"- UTTALELSE

Arkivsaksnr.: 06/21732

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for Kommunalt råd for funksjonshemmede til uttalelse.

Saksutredning:

Bakgrunn

NOU 2006:7 Det lokale folkestyret i endring? Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken. er sendt ut til høring fra Kommunal- og regionaldepartementet i brev datert 28.04.2006. I oversendelsesbrevet står at utgreiinga omhandler situasjonen for lokaldemokratiet. En nedsatt lokaldemokratikommisjon har utarbeidet innholdet i NOUen som er til høring. Hovedpunktene omhandler:

1. Valgdeltakelsen ved lokalvalg. Kommisjonen omtaler den fallende valgdeltakelsen ved lokalvalg og vurderer hva denne utviklingen betyr for lokaldemokratiet
2. Ulike tiltak for å få opp valgdeltakelsen ved lokalvalg
3. Situasjonen for de politiske partiene i lokalpolitikken
4. Rekruttering og representativitet i lokalpolitikken
5. Ulike deltakelsesformer utenom det representative lokaldemokratiet
6. Kommunal organisering og lokaldemokrati
7. Frivillige organisasjoner og lokaldemokratiet.

Formannskapet er høringsinstans i Trondheim kommune.

Fristen for å avgi høring er 01.10.2006.

En uttalelse fra Kommunalt råd for funksjonshemmede vil bli lagt ved formannskapets høringsuttalelse.

Fakta

Det kan ikke forventes at Kommunalt råd for funksjonshemmede skal avgi en helhetlig uttalelse i forhold til en NOU som dekker et så bredt felt som pkt 1-7 omhandler.

Etter at temaet er tatt opp i rådets AU, er en kommet frem til at rådet bør begrense sin uttalelse til å gjelde fremtidig utvikling av kommunale råd for funksjonshemmede.

I NOUens kapittel 1.3 står at selv om er lovfesta at kommuner skal ha eldreråd og en representasjonsordning for funksjonshemmede, må det for fremtiden bli opp til kommunene sjøl om de ønsker å etablere slike råd. Kommisjonens flertall foreslår at rådene ikke lenger skal være lovfesta. Som begrunnelse står:

Dagens lovpålagte ordning med eldreråd / representasjonsordning for funksjonshemmede kan gi et uheldig signal om at disse gruppene ikke bør nomineres eller delta på lik linje med andre i det representative systemet, og kan slik sett være med på å legitimere at de trekker seg fra politisk virksomhet. Dessuten bør kommunene til enhver tid være frie til å opprette råd for grupper som de ser er underrepresentert og som trenger ekstra mulighet til å kunne påvirke. Dette kan endre seg fra kommune til kommune over tid.

Kommisjonen har to mindretall. Deres synspunkt fra rapporten er:

Ene mindretallsgruppen mener at eget representasjonsorgan for funksjonshemmede fortsatt skal være lovfestet da funksjonshemmede utgjør en mindre gruppe enn eldre, og gjerne har færre kanaler inn i den politiske prosessen enn eldre har.

Andre mindretallsgruppen vil la det være opp til kommunene å avgjøre om de ønsker slike råd eller ikke, og mener det fremdeles er viktig at eldreråd og representasjonsordning for funksjonshemmede er lovmessig sentralt forankret.

Trondheim kommune

NOUen har i vedlegg 1 pkt 2.3.3 med en bakgrunnsinformasjon om rådene som er lagt ved som vedlegg til saken.

Eldrerådene i de største byene i Norge avga uttalelse i forhold til NOUen i sin samling 22. og 23.05.d.å. Deres uttalelse følger som vedlegg.

Konklusjon

Lokaldemokratikommisjonens flertall foreslår at ordningen med lovfesta representasjonsordning for funksjonshemmede i kommunene skal opphøre.

Det argumenteres med at råd/ representasjonsordning for funksjonshemmede kan gi uheldige signal om at funksjonshemmede ikke bør nomineres eller delta på lik linje med andre i det representative systemet.

Saken legges frem for Kommunalt råd for funksjonshemmede til uttalelse

Bystyresekretariatet i Trondheim, 17.08.2006

Kari Aarnes
Leder for Bystyresekretariatet

Vedlegg: Vedlegg 1 pkt 2.3.3 henta fra NOU 2006:7
Eldrerådenes uttalelse til NOU 2006:7

Vedlegg 1 pkt 2.3.3 henta fra NOU 2006:7

2.3.3 Råd for funksjonshemmede

Organisasjonsdatabasen viser at det var 197 kommuner som i 2004 hadde etablert råd for funksjonshemmede. I Sverige viser en undersøkelse fra 2003 at det er etablert handikapråd i 97 % av svenske kommuner (Hovik og Stigen 2004, Gilljam et. al 2003). I Norge, så vel som i Sverige, etableres slike råd på kommunalt initiativ og oppnevnes av kommunen. Medlemmer som representerer brukeres organisasjoner per november 2006, representerer gruppene bevegelseshemmede, hørselshemmede, sansehemmede, psykisk utviklingshemmede og skjulte funksjonshemminger. Den nye loven gjør det mulig for kommunene å etablere felles råd for mennesker med funksjonsnedsettelse og eldre. Det vil utvide antallet organisasjoner som kan være representert i rådet. Rådets benevnelse som råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, kan også medføre at organisasjoner for mennesker med mentale lidelser kan representeres.

I kommuner der de er gått nærmere inn på sammensetningen har det til sammen vært tre brukermedlemmer. Retningslinjene anbefaler at rådet knyttes tett til kommunale, eventuelt fylkeskommunale etater, samt at det har medlemmer fra kommunestyret eller fylkestinget. Kommunen tar initiativet til, og oppretter slike råd, den oppnevner også leder og nestleder. Rådet skal diskutere saker som er viktige for funksjonshemmede, slike saker skal også kunne diskuteres mellom rådet og representanter for kommunale instanser. Rådet skal orienteres fast om saker som er under arbeid i kommunen og det skal samarbeide med kommunale etater om saker disse har i arbeid. I samarbeidet har rådet ansvaret for at brukeres erfaringer tas med i saks- og planprosesser, samt at saker skal legges fram for rådet på et tidlig tidspunkt i saksgangen. Rådet kan også selv ta opp saker det mener er viktige (Rundskriv I – 42/99).

Slike råd har hatt problemer med å finne sin plass i den kommunale strukturen, delvis grunnet at de har et mandat som favner alle kommunale sektorer. Rådene blir engasjert i forskjellige planprosesser, med deltakelse i konkrete byggesaker som de mest vanlige. En undersøkelse fra 2000, som ble gjennomført i halvparten av norske kommuner, viser at i så mange som 50 % av de undersøkte kommunene oppfattet representanter for administrasjonen det slik at det ikke var noen former for organisert medvirkning fra funksjonshemmede i kommuneplanarbeidet, mens det for konkrete byggesaker var 16, 8 % av kommunene der det ble oppfattet at de hadde slik medvirkning (Hanssen og Stokke 2000). Dette er i tråd med rådenes egen mening om sin mulighet til å medvirke, og blant annet i Aftenposten har det vært oppslag om at de mener at de kommer for sent inn i planprosessene (Aftenposten 20.09.04).

Når det gjelder kontakthypighet er det kun 17 % av kommunene der ansatte oppgir at det er møter to ganger i året eller mer, 36 % oppgir at det er møter ad-hoc i forhold til enkeltsaker, og det samme antallet kommuner oppgir at det ikke er noe kontakt overhode. Råd for funksjonshemmede skårer likevel bedre enn interesseorganisasjoner med hensyn på møtehyppighet i relasjonen til kommunene. Når det gjelder spørsmålet om hvordan rådet for funksjonshemmede deltar, ser det ut til at å få saker til høring er det mest vanlige. Om lag 55 % av kommunene oppgir at råd for funksjonshemmede eller interesseorganisasjoner høres, mens det er noe i underkant av 50 % av kommunene, hvis interesseorganisasjoner har tilsvarende oppfatning. 21 % av kommunene oppfatter det slik at enten rådet eller interesseorganisasjonene deltar i arbeidsgrupper, mens kun i 15 % av kommunene har organisasjonene og rådet en tilsvarende oppfatning. Medvirkning via allmøter og personlige samtaler ligger på mellom 10 og 15 %, og i spørsmålet om medvirkning via personlige samtaler er det organisasjonene som i størst grad har en positiv oppfatning (Hanssen og Stokke 2000).